

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____
din _____ 2023
Chișinău

**cu privire la reorganizarea unor instituții
din domeniile cercetării și inovării,
și modificarea unor hotărâri ale Guvernului**

În temeiul art.7 lit. b) și e) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.252, art.412), cu modificările ulterioare, art.32 alin.(2) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.160-164, art.537), cu modificările ulterioare și art.59 alin.(1) lit. g) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.58-66, art.131), cu modicările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:**1. Se aprobă:**

1) reorganizarea prin fuziune (absorbție) a Instituției Publice „Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”” de către Instituția Publică „ Institutul de Fitotehnie „Porumbeni””;

2) modificarea denumirii Instituției Publice „Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”” în Instituția Publică „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”;

3) statutul Instituției Publice „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, conform anexei nr.1;

4) structura Instituției Publice „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, conform anexei nr.2.

2. Se stabilește efectivul-limită al Instituției Publice „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, în număr de 175 unități.

3. Instituția Publică „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor” este succesorul de drepturi și obligații ale Instituției Publice „Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția””.

4. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare:

1) va exercita, în numele statului, funcția de fondator al Instituției Publice „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”;

2) va organiza procesul de reorganizare a persoanelor juridice prevăzute la punctul 1 subpunctul 1).

5. Anexa nr. 3² la Hotărârea Guvernului nr. 695/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 322-328, art. 797), cu modificările ulterioare se modifică după cum urmează:

poziția „Instituția Publică Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”” se exclude;

poziția „Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”” se substituie cu poziția „Instituția Publică „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor””.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir Bolea

Ministrul educației
și cercetării

Dan Perciun

Statutul Instituției Publice
Instituția Publică „Centrul Național de Cercetări și Producere a Semințelor”

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Statut reglementează misiunea, domeniile de competență, funcțiile și drepturile, administrarea, patrimoniul și evidența contabilă a Instituției Publice „Centrul Național de Cercetări și Producere a Semințelor”, (în continuare – Centrul).

2. Centrul este o instituție bugetară din domeniul cercetării și inovării, finanțată de la bugetul de stat, din sfera de competență a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuare – Fondator).

3. Centrul este persoană juridică cu sediul în s. Pașcani, r. Criuleni, deține conturi în contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor, dispune de denumire, de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de formulare cu antet.

**CAPITOLUL II. MISIUNEA, DOMENIILE DE COMPETENȚĂ,
FUNCȚIILE ȘI DREPTURILE CENTRULUI**

4. Centrul are misiunea de a realiza cercetări fundamentale și aplicative în domeniul culturilor de câmp.

5. Domeniile de competență ale Centrului:

1) crearea soiurilor, hibrizilor pentru culturile de câmp, liniilor consangvinizate, hibrizilor de porumb și sorg din diferite grupe de maturitate și direcții de utilizare și implementarea lor în producere;

2) menținerea și multiplicarea soiurilor și hibrizilor culturilor de câmp și alte culturi înscrise în Catalogul Soiurilor de Plante”

3) producerea și comercializarea semințelor;

4) studierea, diversificarea, menținerea și dezvoltarea fondului genetic de culturi de câmp;

5) perfecționarea și utilizarea elementelor tehnologice de cultivare a culturilor de câmp.

6) perfecționarea și recomandarea spre utilizare a sistemelor agrotehnice și a elementelor tehnologice de cultivare a culturilor de câmp.

6. Centrul are următoarele funcții:

1) menținerea diversității genetice și a surselor de germoplasmă la culturile de câmp;

2) evaluarea complexă a soiurilor și a hibrizilor în testări oficiale de stat și rețele ecologice a Republicii Moldova și a altor state;

3) elaborarea și perfecționarea elementelor tehnologice de cultivare a culturilor de câmp;

4) prestarea serviciilor de testare a preparatelor de uz fitosanitar, fertilizanților și prestarea serviciilor de testare a soiurilor și hibrizilor de plante în bază de contracte;

- 5) prestarea serviciilor de consultanță în procesul de cultivare a culturilor de câmp;
- 6) promovarea realizărilor obținute în procesul de cercetare prin organizarea și participarea la conferințe științifice naționale, internaționale; participarea la seminare raionale, zonale; amplasarea loturilor demonstrative în Republica Moldova și peste hotare;
- 7) comercializarea producției tehnico-științifice, a producției adiacente obținute;
- 8) acordarea suportului științific și metodic cadrelor tinere în procesul de studii universitare, doctorantură, postdoctorantură și la susținerea tezelor;
- 9) acordarea asistenței consultative autorităților publice în domeniul de competență a Centrului.

7. Pentru realizarea funcțiilor sale, Centrul este în drept:

- 1) să încheie acte juridice cu persoane fizice sau juridice;
- 2) să dețină în gestiune bunuri proprietate publică;
- 3) să angajeze cercetători științifici și personal de specialitate și deservire tehnică;
- 4) să participe la concursuri naționale sau internaționale de proiecte de cercetare și inovare;
- 5) să obțină mijloace financiare destinate finanțării instituționale;
- 6) să organizeze și să participe la conferințe, seminare sau alte evenimente științifice;
- 7) să obțină acces la resursele de informații științifico-tehnologice;
- 8) să creeze baze de date tehnico-științifice;
- 9) să presteze servicii și să comercializeze rezultatele activității de cercetare și economice;
- 10) să publice rezultatele cercetărilor efectuate;
- 11) să valorifice drepturile de proprietate intelectuală, cu acordul fondatorului;
- 12) să stabilească forme de stimulare a cercetătorilor științifici;
- 13) să creeze consorții în domeniul cercetării și inovării.

CAPITOLUL III. ORGANELE DE CONDUCERE ȘI CONSULTATIVE ALE CENTRULUI

8. Organele de conducere ale Centrului sunt:

- 1) directorul;
- 2) consiliu administrativ al Centrului;
- 3) consiliul științific.

9. Directorul Centrului este selectat prin concurs, organizat și desfășurat în conformitate cu un Regulament aprobat de către Fondator.

10. Directorul Centrului, selectat în bază de concurs, este numit și eliberat din funcție de către Fondator. Raporturile juridice între director și Fondator se stabilesc în contractul de mandat.

11. Mandatul Directorului este de 4 ani.

12. Directorul Centrului are următoarele atribuții:

- 1) realizează managementul Centrului și asigură îndeplinirea obiectivelor stabilite în contractul de mandat;
- 2) reprezintă Centrul în relațiile cu autoritățile publice, instituțiile publice, persoanele fizice și juridice de drept public sau privat;
- 3) negociază, încheie sau rezolveste, în numele Centrului, contracte civile sau administrative;

4) încheie, modifică, suspendă sau încetează contracte individuale sau colective de muncă;

5) exercită controlul executării obligațiilor asumate în cadrul proiectelor de cercetare și inovare implementate de către Centru;

6) elaborează și propune spre coordonare Consiliului administrativ organigrama și schema de încadrare ale Centrului;

7) aprobă regulamentele subdiviziunilor structurale ale Centrului;

8) poartă răspundere personală pentru realizarea misiunii, îndeplinirea funcțiilor Centrului, administrarea bugetului Instituției și a patrimoniului Centrului și bunurilor aflate în gestiune;

9) asigură transparența activității Centrului prin publicarea pe pagina web a informațiilor și rapoartelor de interes public;

10) asigură efectuarea auditului intern;

11) deține dreptul la prima semnătură pe toate actele Centrului.

13. Directorul este asistat de unul sau mai mulți director-adjuncți. Numărul funcțiilor de director-adjuncți se aprobă de Consiliul administrativ.

14. Directorul-adjunct are următoarele atribuții:

1) acordă asistența directorului în organizarea activității științifice sau economice ;

2) îndeplinește atribuțiile directorului în absența acestuia;

3) organizează realizarea programelor de activitate științifică sau economică a Centrului;

4) efectuează controlul realizării planurilor anuale a activităților de cercetare – dezvoltare, organizează evaluarea lucrărilor finite;

5) coordonează activitățile de organizare a conferințelor și altor manifestări științifice;

6) coordonează direcțiile principale ale activității Centrului, a planurilor și programelor Centrului;

7) coordonează propunerile privind stabilirea relațiilor de colaborare a Centrului cu instituțiile științifice și savanții din țară și de peste hotare;

8) îndeplinește alte atribuții delegate de director.

15. Secretarul științific are următoarele atribuții:

1) acordă asistență directorului adjunct științific în organizarea activităților de cercetare științifică;

2) efectuează evaluarea și controlul asupra îndeplinirii activităților din planurile de cercetare științifică;

3) pregătește proiectele planurilor de activitate a consiliului științific al Centrului, controlează realizarea lor și a hotărârilor adoptate de consiliu și a hotărârilor organelor centrale de specialitate;

4) participă la întocmirea planurilor de editare a lucrărilor științifice-rezultat al cercetărilor științifice ale colectivului Centrului;

5) organizează pregătirea și întocmirea materialelor pentru ședințele consiliului științific, comisiilor de atestare și acreditare a Centrului;

6) asigură prezentarea materialelor necesare pentru pregătirea documentelor la conferirea titlurilor științifice;

7) sistematizează și elaborează raportul anual de activitate al Centrului;

8) efectuează lucrările de secretariat pe domeniu științific și inovare și îndeplinește alte atribuții determinate sau delegate de directorul Centrului.

16. Consiliul de administrare este organ de conducere al Centrului și este format din 5 membri.

17. Componenta nominală a Consiliului administrativ se aprobă prin ordinul Fondatorului. Unul din membri se desemnează în calitate de președinte al Consiliului administrativ.

18. Membrii Consiliului administrativ sînt persoane cu funcție de răspundere ale Centrului și poartă răspundere personală și colegială pentru activitatea desfășurată în cadrul acestuia.

19. Membrii Consiliului administrativ nu sînt remunerați pentru exercitarea atribuțiilor în cadrul Consiliului de supraveghere.

20. Consiliul administrativ are următoarele atribuții:

- 1) aprobă strategia de dezvoltare economică a Centrului;
- 2) supraveghează activitatea Centrului;
- 3) aprobă planul anual de activitate, bugetul anual al Centrului și darea de seamă de executare a bugetului anual;
- 4) coordonează propunerea de creare a persoanelor juridice, organizațiilor experimentale, tehnologice și de inovare cu diverse forme de organizare și finanțare;

21. Activitatea Consiliului administrativ se desfășoară în ședințe ordinare, care au loc trimestrial.

22. Ședința Consiliului administrativ se consideră deliberativă dacă sînt prezenți cel puțin 3 membri.

23. Consiliul administrativ se poate convoca în ședințe extraordinare, la cererea majorității membrilor săi sau la cererea directorului Centrului.

26. Data, ordinea de zi și materialele pentru ședință se remit membrilor Consiliului administrativ cu cel puțin 5 zile înainte de data ședinței ordinare și cu cel puțin 2 zile înainte de data ședinței extraordinare.

24. Deciziile se adoptă prin vot deschis, cu majoritatea simplă a membrilor desemnați.

25. Dezbaterile în cadrul ședinței Consiliului administrativ și deciziile adoptate se consemnează în proces-verbal.

27. Procesul-verbal se redactează în termen 5 zile lucrătoare de la desfășurarea ședinței, este semnat de către de președintele Consiliului administrativ și secretarul ședinței.

28. Lucrările de secretariat ale Consiliului administrativ sunt asigurate de către un angajat al Centrului, desemnat de către Director.

29. Un exemplar al procesului-verbal se remite Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

30. Consiliul științific este un organ de conducere a cercetării științifice din cadrul Centrului, constituit de la 7 la 11 membri, aleși de adunarea personalului științific al Centrului pe termen de 4 ani, din rândurile cercetătorilor științifici cu grad și titlu științific, în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului științific.

31. Consiliul științific are următoarele atribuții:

- 1) aprobă strategia de dezvoltare a activității de cercetare și inovare în domeniul său de activitate și planurile de cercetare și inovare;
- 2) aprobă componenta comisiei metodice, constituită din cel puțin 5 membri;
- 3) analizează și avizează realizarea lucrărilor de cercetare științifică;
- 4) aprobă programele de lucru și dările de seamă a subdiviziunilor structurale ale Centrului;

- 5) aprobă programul anual de cercetare și inovare al Centrului la propunerea comisiei metodice;
- 6) coordonează activitățile de cooperare interne și internaționale cu scop științific;
- 7) coordonează stagiile de perfecționare în țară și străinătate;
- 8) înaintează directorului spre aprobare proiectele de cercetare științifică, precum și raportul de realizare a acestora;
- 9) înaintează propuneri pentru organizarea concursului de ocuparea a funcțiilor științifice vacante în cadrul Centrului, de atestare și promovare a personalului științific;
- 10) aprobă rezultatele concursului și atestării personalului științific;
- 11) aprobă temele tezelor de doctor/doctor habilitat, conducătorii și consultanții științifici ai acestora;
- 12) avizează propunerile privind candidații la acordarea distincțiilor și premiilor științifice;
- 13) aprobă colegiul de redacție și președintele acestuia pentru publicarea lucrărilor științifice;
- 14) avizează proiectele Regulamentelor subdiviziunilor structurale ale Centrului;
- 15) coordonează modificările operate în planul de finanțare a proiectelor de cercetare și finanțare instituțională.

32. Calitatea de președinte al Consiliul științific este exercitată de către directorul Centrului.

Capitolul IV

FINANȚAREA ȘI PATRIMONIUL CENTRULUI

33. Patrimoniul Centrului se formează din:

- 1) activele transmise de către Minister;
- 2) asistența tehnică și financiară;
- 3) mijloacele financiare alocate în baza legii bugetului de stat;
- 4) mijloace financiare, obținute în urma comercializării semințelor, produselor științifice;
- 5) mijloacele financiare acumulate din serviciile de consultanță acordate contra plată;
- 6) alte surse care nu contravin prezentului Statut și legislației.

34. Mijloacele financiare ale Centrului se utilizează în conformitate cu bugetul anual aprobat.

35. Finanțarea activității centrului se efectuează în limitele alocațiilor aprobate în legea bugetară anuală, inclusiv din venituri colectate.

36. Patrimoniul Centrului este folosit de către acesta doar în scopurile prevăzute de prezentul Statut.

37. Centrul nu poate repartiza patrimoniul său în interesele angajaților Centrului sau ale unei persoane particulare, atât în procesul de activitate al Centrului, cât și la reorganizarea sau dizolvarea acesteia.

38. Centrul poate avea în gestiune bunuri proprietate publică a statului necesare realizării misiunii stabilite în prezentul Statut.

39. Centrul poate înstrăina, casa bunuri, precum și anula creanțe sau datorii ale acestuia, cu acordul scris al Ministerului, în modul stabilit de actele normative.

Capitolul V

EVIDENȚA CONTABILĂ ȘI RAPORTAREA

40. Centrul ține evidența contabilă și prezintă rapoartele statistice și situațiile financiare în conformitate cu prevederile actelor normative.

41. Controlul asupra activității financiare a Centrului îl exercită Consiliul administrativ și alte organe abilitate cu acest drept.

Structura Centrului de Ameliorare și Producere a Semințelor

1. Director
2. Director adjunct pe probleme științifice.
3. Director adjunct pe producere
4. Consiliu Administrativ
5. Consiliu științific
6. Secretar științific
7. Laboratorul de Genetică și Genofond
8. Laboratorul de ameliorare a porumbului pentru zonele nordice
9. Laboratorul de ameliorare a porumbului pentru zonele sudice
10. Laboratorul de seminologie și aprecierea calității semințelor
11. Laboratorul de tehnologie
12. Laboratorul de ameliorare și producere a semințelor la culturile cerealiere
13. Laborator de ameliorare și producere a sem la culturile leguminoase
14. Laboratorul de ameliorare a culturilor tehnice și protecția plantelor
15. Laboratorul sisteme agrotehnice
16. Sectorul analiza calității
17. Departament de producere Selecția
18. Departament de producere Porumbeni
19. Direcția finanțe și contabilitate
 - Secția evidența contabilă
 - Secția Finanțe
20. Serviciul Juridic și achiziții publice
21. Serviciul extensiune, marketing și relații internaționale
22. Serviciul personal, cancelarie, securitate și sănătate în muncă
23. Serviciul deservire și gospodărie

NOTA INFORMATVĂ
cu privire la reorganizarea unor instituții
din domeniile cercetării și inovării,
și modificarea unor hotărâri ale Guvernului

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Activitățile de cercetare și inovare destinate ramurii de producere a semințelor sînt realizate la moment de Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp “Selecția” și Institutul de Fitotehnie ”Porumbeni”, care continuă să se confrunte cu o serie de probleme sistematice, valabile și pentru alte instituții de cercetări științifice relevante domeniului agricol.

Probleme existente la moment, care impun reorganizarea prin fuziune (absorbție) a Instituției Publice „Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția”” de către Instituția Publică „Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”” rezidă în:

- 1) potențialul științific scăzut al instituțiilor vizate de reformă pentru a susține dezvoltarea sectorului științific în domeniul agrar;
- 2) gradul scăzut de implementare a realizărilor științifice în procesul de producere;
- 3) bază tehnico-materială pentru cercetare și inovare învechită fizic și moral și infrastructură neconectată la nivel internațional, inclusiv lipsa utilajului performant necesar pentru procesarea semințelor de categorii biologice superioare și semințelor hibride;
- 4) constrângerile de ordin financiar cu care se confruntă instituțiile din domeniul cercetării și inovării
- 5) condițiile de salarizare la aceste instituții mențin un salariu mediu lunar sub nivelul salariului mediu lunar înregistrat pe economia națională

Analiza cheltuielilor instituțiilor de cercetare și inovare cu profil agricol indică, că 99,98 % din cheltuieli reprezintă cheltuielile curente și doar 0,02% din totalul de cheltuieli sunt îndreptate spre investiții capitale. Respectiv, este evidentă finanțarea insuficientă și precară a bazei tehnico-materiale, precum și insuficiența de mijloace necesare pentru realizarea cheltuielilor investiționale.

Salarizarea actuală a cercetătorilor nu asigură salarii decente cercetătorilor științifici. Drept urmare, cercetătorii tineri nu sînt motivați să se încadreze în domeniul de cercetare și inovare în sectorul agricol, iar numărul cercetătorilor științifici este în descreștere de la an la an.

Astfel, efectele acestor probleme se fac resimțite asupra întregului sistem de producere a semințelor din Republica Moldova..

Rolul Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” și a Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” este de a asigura efectuarea cercetărilor științifice în partea ce ține de menținerea și completarea fondurilor genetice a culturilor cerealiere și a celor tehnice; de a crea și implementa noi soiuri și hibrizi; de a elabora, perfecționa și implementa elemente tehnologice, procedee și metode de cultivare a plantelor de câmp; de a asigura testarea preparatelor de uz fitosanitar (conform contractelor de testate încheiate cu Centrul de Stat pentru Omologarea preparatelor de uz fitosanitar); de a elabora baze științifice și practice a

sistemelor de agricultură durabilă care asigură protecția, ameliorarea și păstrarea pe termen lung a calității și pretabilității solului.

Chiar dacă soiurile și hibridii creați de către instituțiile de cercetări menționate supra nu cedează din punct de vedere al calității celor produse de companii străine, fiind utilizate și în alte țări, precum România, R. Belarus, Ucraina, Rusia, Kazahstan, iar în Republica Moldova hibridii creați de către Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” încă mențin o cotă de 40 % din suprafața cultivată cu porumb, gradul de solicitare a soiurilor date este în descreștere față de acum 15-20 ani, iar la culturile tehnice și cerealiere situația este și mai gravă.

Pierderea piețelor tradiționale în ultimii ani se datorează:

- promovării și implementării slabe în producere a produsului științific autohton;
- producerii și procesării semințelor de categorii biologice superioare și semințelor hibride cu utilaj foarte învechit și imposibilitate procurării unui performant, fapt ce dăunează calității propriu-zise a semințelor obținute, dar și cauzează pierderi în procesul de producere și procesare a acestora;

- bazei tehnico-materiale pentru cercetare și inovare învechită fizic și moral, dar și infrastructurii neconectate cu comunitatea internațională de cercetare și inovare;

- lipsei de personal calificat în domeniu, slaba motivare financiară a acestuia;

- diminuării suprafețelor cultivate cu semințe de origine autohtonă la culturile de câmp, ca rezultat al calității semințelor și promovării celor prezentate de companiile străine, etc.

Astfel, chiar dacă soiurile și hibridii autohtoni posedă potențial de producție ridicat și sunt adaptați la condițiile locale, sectoarele autohtone de producere a materialului semincer de categorii biologice superioare și respectiv de producere a semințelor certificate se află la moment într-o stagnare eminentă și nu poate face față concurenței producătorilor de semințe din străinătate. În domeniul de cercetare – inovare situația este similară.

Această situație afectează în special producătorii agricoli mici și mijlocii, care nu au posibilitate de a procura semințe la prețul propus de companiile străine (acesta fiind unul prea ridicat), în timp ce semințele autohtone, în special pentru culturi tehnice, leguminoase, cerealiere, comercializate la prețuri accesibile, nu sunt întotdeauna disponibile.

În această ordine de idei, reieșind din ponderea considerabilă a sectorului agricol al Republicii Moldova în PIB-ul țării, în rata de ocupare a populației apte de muncă și în exporturi – de 11%, 21% și, respectiv – de 24%, reorganizarea sistemului de cercetare și inovare agricolă este o precondiție evidentă pentru a dezvolta un sector agricol performant, competitiv și rezilient atât la schimbări climatice, cât și la diverși alți factori externi.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu prevede armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede:

- 1) reorganizarea prin fuziune (absorbție) a Instituției Publice „Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”” de către Instituția Publică „ Institutul de Fitotehnie „Porumbeni””;

- 2) modificarea denumirii Instituției Publice „Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”” în Instituția Publică „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”;

- 3) aprobarea statutului Instituției Publice „Centrul Național de Ameliorare și Producere a Semințelor”;

Potrivit Statului, acesta va avea drept funcții principale:

a) crearea soiurilor, hibrizilor pentru culturile de câmp, liniilor consangvinizate, hibrizilor de porumb și sorg din diferite grupe de maturitate și direcții de utilizare și implementarea lor în producere;

b) menținerea și multiplicarea soiurilor și hibrizilor culturilor de câmp și alte culturi înscrise în Catalogul Soiurilor de Plante”

c) producerea și comercializarea semințelor;

Organele de conducere ale Centrului se constituie din director, consiliul administrativ și consiliul științific.

4) efectivul-limită al Instituției Publice „Centrul Național Cercetare și Producere a Semințelor”, în număr de 175 unități, cu un fond anual de retribuire a muncii conform legislației în vigoare

5. Fundamentarea economico – financiară

Mijloace financiare suplimentare nu necesită, în limita bugetului aprobat. Anexă Analiza Impactului de Reglementare

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare va revizui sau, după caz, va abroga actele administrative normative care au reglementat activitatea institutelor.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi supus avizării de către Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Educației și Cercetării, Centrul Național Anticorupție. Totodată, proiectul urmează a fost publicat pe particip.gov.md pentru a fi supus consultărilor publice.

8. Constatările expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este cazul.

10. Constatările expertizei juridice

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile cercetării și inovării, și modificarea unor hotărâri ale Guvernului
Data:	1 august 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Serviciul politici de consultanță în agricultură
Persoana responsabilă și datele de contact:	Rodica Reșitca, șef Serviciu Tel. 022-204-550

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) *Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate:*

Probleme existente la moment, care impun reorganizarea prin fuziune (contopire) a Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” și Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” și, drept urmare – înființarea Instituției Publice Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor rezidă în:

- 1) potențialul științific scăzut al instituțiilor vizate de reformă pentru a susține dezvoltarea sectorului științific în domeniul agrar;
- 2) gradul scăzut de implementare a realizărilor științifice în procesul de producere;
- 3) bază tehnico-materială pentru cercetare și inovare învechită fizic și moral și infrastructură neconectată la nivel internațional, inclusiv lipsa utilajului performant necesar pentru procesarea semințelor de categorii biologice superioare și semințelor hibride;
- 4) personal calificat insuficient.

b) *Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate:*

Activitățile de cercetare și inovare destinate ramurii de producere a semințelor sunt realizate la moment de Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp “Selecția” și Institutul de Fitotehnie “Porumbeni”, care continuă să se confrunte cu o serie de probleme sistemice, valabile și pentru alte instituții de cercetări științifice relevante domeniului agricol.

În partea ce ține de veniturile și cheltuielile ambelor instituții realizate pentru perioada anilor 2018-2022, tabelul de mai jos reflectă dinamica și structura acestora, indicând asupra faptului că principalele surse de venituri au fost resursele financiare alocate de la bugetul de stat și serviciile prestate contra plată.

Veniturile și cheltuielile organizațiilor din domeniile cercetării și inovării cu profil agricol

pentru anii 2018- 2022, mii lei

Tabelul 1.

Denumirea indicatorilor	ICCC Selecția	IPIF "Porumbeni"	Total	
			mii lei	%
Resurse bugetare - total, din care:	70661,5	102064,5	172,726	100

venituri generale: -în mii lei	44069,0	34120,6	78189,6	66,04
-în % față de resursele bugetare	62,37%	33,43%		
venituri obținute din prestarea serviciilor contra plată: - în mii lei;	20307,1	64218,5	84525,6	29,58
-în % din resursele bugetare	28,74%	62,92%		
Cheltuieli-total, din care:	111891,4	102015,1	213906,5	100
Fondul de retribuire a muncii	28205,1	35798,6	64003,7	48,48
Procurări mijloace fixe	5511,8	1158,3	6670,1	2,46
Investiții capitale: -în mii lei	57,1	-	115,7	0,03
-în % din resursele bugetare		-		
Alocații nevalorificate		49,4		

Astfel, la Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția", veniturile generale ale bugetului de stat constituie 62,37%, iar mijloacele obținute din prestarea serviciilor constituie 28,74%. Prin urmare, cheltuielile instituției nominalizate au fost efectuate în mare parte din contul veniturilor generale ale bugetului de stat, pe când la Institutul de Fitotehnie "Porumbeni" veniturile obținute din prestarea serviciilor contra plată au format 62,92% și doar 33,43% au fost venituri din contul bugetului de stat.

În structura cheltuielilor instituțiilor respective investițiile capitale practic lipsesc, prezente fiind cheltuielile pentru întreținerea acestora, ceea ce indică asupra lipsei progrese pentru dezvoltarea domeniului respectiv.

Totodată, tabelul de mai sus indică asupra faptului că în perioada anilor 2018-2022, atât în cadrul Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția", cât și Institutului de Fitotehnie "Porumbeni" pentru activitatea acestora s-au cheltuit peste 213 milioane lei în comparație cu veniturile acestora de 172 de milioane lei, doar în cadrul Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția", cheltuielile depășind veniturile cu peste 41 milioane lei.

În perioada de referință ambele instituții au direcționat spre investiții capitale doar cca 229 milioane lei sau 0,03 % din cheltuielile totale, cca 64 milioane lei – pentru retribuirea muncii și doar 2,46 % din totalul cheltuielilor sau peste 6 milioane lei – pentru procurarea mijloacelor fixe.

Prin urmare, mijloacele financiare ale instituțiilor vizate supra au fost suficiente doar pentru asigurarea cheltuielilor curente.

O altă problemă cu care se confruntă instituțiile menționate supra este nivelul scăzut de retribuire a muncii. Astfel, în instituțiile respective salariul mediu lunar a constituit:

- în 2019 - de la 4987 lei până la 6838 lei;
- în 2020 - de la 2564 lei până la 7158 lei;
- în 2021 - de la 4686 lei până la 7498 lei.
- în 2022 - de la 7300 lei până la 8620 lei.

Comparând datele respective cu datele statistice disponibile la moment (de referință - februarie 2022), în anul 2020 salarial mediu brut lunar pe economia națională a constituit 7943,0 lei, care constituie de 3 ori mai mult decât salariul cercetătorilor de la Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp Selecția.

Cu referire la cheltuielile legate de personal, mărimea salariilor în instituțiile vizate de reorganizare, acestea sunt prezentate în tabelul de mai jos:

**Informație
cu privire la cheltuielile de personal**

Tabelul 2.

Nr./o	Denumirea indicatorilor	2019	2020	2021	2022
Instituția Publică Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția,,					
1.	Fondul de retribuire a muncii al cercetătorilor științifici, mii lei	1615,7	738,4	1180,8	2767,4
2.	Numărul mediu al cercetătorilor științifici, persoane	27	24	21	36
3.	Salariul mediu lunar al cercetătorilor științifici, lei	4987,0	2564,0	4686,0	7300,0
Instituția Publică Institutul de Fitotehnie "Porumbeni"					
1.	Fondul de retribuire a muncii al cercetătorilor științifici, mii lei	2051,5	1889,6	1889,6	2068,8
2.	Numărul mediu al cercetătorilor științifici, persoane	25	22	21	20
3.	Salariul mediu lunar al cercetătorilor științifici, lei	6838,0	7158,0	7498,0	8620

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Problematica cu care se confruntă sistemul de cercetare agricolă în Republica Moldova este elucidată și analizată în diverse studii și rapoarte realizate pe parcursul ultimilor ani, iar constatările și concluziile formulate indică asupra necesității întreprinderii unor măsuri concludente pentru readresarea situației create. Aceste probleme se referă, în mare parte la:

- potențialul științific insuficient ale instituțiilor supuse reorganizării pentru a susține dezvoltarea sectorului științific în domeniul agrar;
- gradul scăzut de implementare a realizărilor științifice în procesul de producere;
- bază tehnico-materială pentru cercetare și inovare învechită fizic și moral și infrastructură neconectată la nivel internațional, inclusiv lipsa utilajului performant;
- lipsa personalului calificat, inclusiv îmbătrânirea cadrelor disponibile și antenate în activității științifice și de cercetare.

Mai mult, constrângerile de ordin financiar cu care se confruntă instituțiile din domeniul cercetării și inovării sunt o altă cauză a stagnerii procesului de dezvoltare a cercetării agricole și, respectiv, de atingere a performanțelor în acest domeniu. Analiza cheltuielilor instituțiilor de cercetare și inovare cu profil agricol indică, că 99,98 % din cheltuieli reprezintă cheltuielile curente și doar 0,02% din totalul de cheltuieli sunt îndreptate spre investiții capitale. Respectiv, este evidentă finanțarea insuficientă și precară a bazei tehnico-materiale, precum și insuficiența de mijloace necesare pentru realizarea cheltuielilor investiționale.

Pe lângă acestea, analiza retribuirii muncii în sectorul cercetării agricole confirmă faptul că, condițiile de salarizare la aceste instituții mențin un salariu mediu lunar sub nivelul salariului mediu lunar înregistrat pe economia națională, astfel salarizarea actuală a acestora nu asigură salarii decente cercetătorilor științifici. Drept urmare, cercetătorii tineri nu sunt motivați să se încadreze în domeniul de cercetare și inovare în sectorul agricol, iar numărul cercetătorilor științifici este în descreștere de la an la an.

În această ordine de idei, reieșind din ponderea considerabilă a sectorului agricol al Republicii Moldova în PIB-ul țării, în rata de ocupare a populației apte de muncă și în exporturi – de 11%, 21% și, respectiv – de 24%, reorganizarea sistemului de cercetare și inovare agricolă este o precondiție evidentă pentru a dezvolta un sector agricol performant, competitiv și rezilient atât la schimbări climatice, cât și la diverși alți factori externi.

d) *Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție*

După s-a menționat deja, problemele cu care se confruntă instituțiile de cercetări științifice enumerate în compartimentul anterior persistă pe parcursul a mai multor ani, iar finanțarea insuficientă și ineficientă este una din aceste probleme, care spre regret condiționează apariția sau nesoluționarea celorlalte dificultăți în partea ce ține de infrastructură, bază tehnico-materială, personal suficient și calificat, acces la inovații și tehnologii, etc.

Astfel, efectele acestor probleme se vor face resimțite asupra întregului sistem de producere a semințelor din Republica Moldova, format la moment din Instituția Publică pentru Culturile de Câmp „Selecția” și Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, stațiunile tehnologice experimentale, gospodăriile semincere de elită aflate în parteneriat public-privat cu instituțiile științifice sus-menționate, Direcția control semincer din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante.

Rolul Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” și a Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” este de a asigura cercetările științifice în partea ce ține de menținerea și completarea fondurilor genetice a culturilor cerealiere, leguminoase și a celor tehnice; de a crea, testa, omologa și implementa noi soiuri și hibrizi; de a elabora, perfecționa și implementa elemente tehnologice, procedee și metode de cultivare a plantelor de câmp; de a asigura testarea preparatelor de uz fitosanitar (conform contractelor de testate încheiate cu Centrul de Stat pentru Omologarea preparatelor de uz fitosanitar); de a elabora baze științifice și practice a sistemelor de agricultură durabilă care asigură protecția, ameliorarea și păstrarea pe termen lung a calității și pretabilității solului.

Criza economică din ultimii ani a condus la scăderea nivelului de dotare cu utilaj performant pentru efectuarea cercetărilor în aceste institute, dar finanțarea insuficientă a cauzat diminuarea numărului de cercetători științifici implicați în cercetare, în deosebi fiind resimțită lipsa cadrelor tinere.

Chiar dacă soiurile și hibrizii creați de către instituțiile de cercetări menționate supra nu cedează din punct de vedere al calității celor produse de companii străine, fiind utilizate și în alte țări, precum România, R. Belarus, Ucraina, Rusia, Kazahstan, iar în Republica Moldova hibrizii creați de către Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” încă mențin o cotă de 40 % din suprafața cultivată cu porumb, gradul de solicitare a soiurilor date este în descreștere față de acum 15-20 ani, iar la culturile tehnice, cerealiere și leguminoase situația este și mai gravă.

Pierderea piețelor tradiționale în ultimii ani se datorează:

- promovării și implementării slabe în producere a produsului științific autohton;
- producerii și procesării semințelor de categorii biologice superioare și semințelor hibride cu utilaj foarte învechit și imposibilitate procurării unui performant, fapt ce dăunează calității propriu-zise a semințelor obținute, dar și cauzează pierderi în procesul de producere și procesare a acestora;

- bazei tehnico-materiale pentru cercetare și inovare învechită fizic și moral, dar și infrastructurii neconectate cu comunitatea internațională de cercetare și inovare;

- lipsei de personal calificat în domeniu, slaba motivare financiară a acestuia;

- diminuării suprafețelor cultivate cu semințe de origine autohtonă la culturile de câmp, ca rezultat al calității semințelor și promovării celor prezentate de companiile străine, etc.

Astfel, chiar dacă soiurile și hibrizii autohtoni posedă potențial de producție ridicat și sunt adaptați la condițiile locale, sectoarele autohtone de producere a materialului semincer de categorii biologice superioare și respectiv de producere a semințelor certificate se află la moment într-o

stagnare eminentă și nu poate face față concurenței producătorilor de semințe din străinătate. În domeniul de cercetare – inovare situația este similară.

Această situație afectează în special producătorii agricoli mici și mijlocii, care nu au posibilitate de a procura semințe la prețul propus de companiile străine (acesta fiind unul prea ridicat), în timp ce semințele autohtone, în special pentru culturi tehnice, leguminoase, cerealiere, comercializate la prețuri accesibile, nu sunt întotdeauna disponibile.

În această ordine de idei, motivele sus-menționate impun necesitatea întreprinderii unor măsuri de reformare în sistemul de cercetare – inovare în sectorul producerii materialului semincer, care să reflecte noile condiții impuse de economia de piață.

În context, lipsa unei intervenții în sensul reorganizării și restructurării instituțiilor de cercetări științifice menționate supra va determina continuarea funcționării defectuoase a acestora, inclusiv utilizarea ineficientă a mijloacelor financiare, direcționate spre finanțarea activităților lor, derapând situația spre un model de organizare neperformant, neadaptat cerințelor sectorului și a comunității agricole, reticent față de tehnologii moderne, performanțe și inovații disponibile pe plan internațional.

e) *Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului*

Cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate constă în:

- 1) Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, nr.259/2004;
- 2) Programul național în domeniul cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.381/2019;
- 3) Hotărârea Guvernului nr.53/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării.

Prevederile actelor normative menționate supra nu conțin carențe pentru intervenția statului în sensul prezentului proiect.

2. Stabilirea obiectivelor

a) *Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist):*

Principalul obiectiv al intervenției este de a consolida sectorul științific și de a susține dezvoltarea ramurii de producere a semințelor la culturile de câmp, prin:

- consolidarea și utilizarea eficientă a potențialului uman și asigurarea instituției nou-create cu cadre științifice suficiente și competitive în domeniul cercetării și procesului de producere a semințelor la culturile de câmp;

- consolidarea patrimoniului acestor două institute prin majorarea volumelor de mijloace financiare alocate pentru înnoirea bazei tehnico-materiale;

- revizuirea direcțiilor de cercetare în domeniul agriculturii și evitarea dublării, (efectuarea cercetărilor complexe, interdisciplinare la mai multe culturi), întocmirea programelor de lucru pentru fiecare cultură și argumentarea necesităților de cercetare în direcția respectivă;

- ameliorarea soiurilor și hibrizilor cu productivitate înaltă, calitate și rezistență sporită la schimbările climaterice atestate în ultimul deceniu, competitivi celor de origine străină;

- asigurarea protecției intelectuale, implementarea în producere a realizărilor performante și obținerea unui profit suplimentar pentru motivarea cercetătorilor științifici;

- producerea de semințe calitative la nivelul standardelor europene și majorarea posibilităților de producere a semințelor pentru export;

- soluționarea unor probleme prin metode de ameliorare netradiționale (genetice, fiziologice, moleculare, biotehnologice) în ameliorarea plantelor agricole; menținerea, conservarea și utilizarea eficientă a genofondului la culturile de câmp;

- intensificarea cercetărilor în domeniul agriculturii conservative în scopul diminuării cheltuielilor, protecției mediului și păstrării solului;

- creșterea capacităților de absorbție a inovațiilor în sectorul agroindustrial și atragerea investițiilor din fonduri naționale și internaționale la direcțiile prioritare de cercetare;
- monitorizarea eficienței a cercetărilor științifice aplicative în domeniul agricol (simplificarea sistemului de administrare).

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea "a nu face nimic", care presupune lipsa de intervenție:

Opțiunea „a nu face nimic” – reprezintă opțiunea prin care va fi păstrată actuala stare a lucrurilor în cadrul instituțiilor vizate de reorganizare, ceea ce ar presupune:

- finanțare insuficientă a activităților de cercetare și inovare soldată cu bază tehnico-materială necesară cercetării și inovării învechită fizic și moral și infrastructură neconectată la nivel internațional, precum și cu un nivel scăzut de remunerare a muncii cercetătorilor științifici, dar și neatractivitatea sectorului pentru angajarea tinerilor cercetători;
- lipsa condițiilor necesare pentru atragerea investițiilor în realizarea proiectelor de cercetare și a celor de parteneriate publice-private;
- lipsa progreselor în transferul de cunoștințe pentru sectorul agricol.

În acest context, opțiunea dată subminează perspectivele de dezvoltare a sectorului semincer autohton, ceea ce presupune reducerea cantității de semințe de origine autohtonă pe piață, limitarea accesului producătorilor agricoli la semințe produse în Republica Moldova, avantajarea prezenței pe piață a semințelor de import, reducerea oportunității de realizare a unor venituri suplimentare pentru instituția/instituțiile de cercetări vizate, care ar putea fi direcționate spre creșterea remunerării muncii, înnoirea bazei tehnico-materiale, îmbunătățirea condițiilor de muncă a personalului și realizarea de investiții capitale.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate:

Opțiunea II, opțiunea propusă, presupune aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile cercetări și inovării, potrivit căreia:

- urmează a fi înființată Instituția Publică Centrul Național de Cercetare Ameliorare și Producere a Semințelor prin fuziunea (contopirea) Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” și Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”;
- se aprobă atât statutul Instituției Publice Centrul Național de Cercetare Ameliorare și Producere a Semințelor, precum și structura instituției nou-create, dar și efectivul-limită al acesteia, a cărui fond anual de retribuire a muncii va fi stabilit conform legislației în vigoare.

Potrivit proiectului Hotărârii de Guvern în cauză, funcția de fondator al instituției nou-create va fi exercitată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care:

- pînă la organizarea selectării prin concurs a conducătorului instituției nou-create, va desemna un director interimar, responsabil de realizarea procedurii de reorganizare;
- va realiza reorganizarea propriu-zisă prin fuziunea (contopirea) Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” și a Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, în conformitate cu legislația în vigoare;
- va asigura, prin intermediul comisiei de reorganizare, transmiterea bunurilor către Instituția Publică Centrul Național de Cercetare Ameliorare și Producere a Semințelor, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.901/2015.

Totodată, proiectul în cauză prevede ajustarea cadrului normativ în vigoare aferent organizării și funcționării instituțiilor supuse reorganizării în sensul integrării instituției create ca urmare a fuziunii (contopirii) Institutului de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” și a Institutului de Fitotehnie „Porumbeni”.

<p>c) <i>Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare:</i></p>
<p>Alte opțiuni alternative care ar genera efecte pozitive asupra domeniului de cercetare și inovare, nu au fost identificate, prin urmare nu sunt pasibile a fi luate în considerare.</p>
<p>4. Analiza impacturilor opțiunilor</p>
<p>a) <i>Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate:</i></p>
<p>Efectele negative ale stării actuale se reflectă prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vulnerabilitatea continuă, inclusiv financiară, a sectorului semincer, dar și a instituțiilor vizate; - riscul pierderii potențialului uman, dat fiind neatractivitatea domeniului pentru tinerii specialiști cercetători, inclusiv din motivul finanțării precare a domeniului, dar și îmbătrânirii cercetătorilor științifici disponibili. <p>Efecte pozitive ale stării actuale în domeniu nu a u fost identificate.</p>
<p>b¹) <i>Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea:</i></p>
<p>Pentru opțiunea recomandată (Opțiunea II – de aprobare a proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile cercetării și inovării) impactul a fost evaluat completând tabelul din anexa la prezentul formular.</p> <p>Totodată, implementarea opțiunii recomandate va avea ca impact:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eficientizarea activității de cercetare și inovare în domeniul producerii semințelor, fuziunea (contopirea) Institutului de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” și a Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” contribuind la raționalizarea cheltuielilor, cât și eficientizarea proceselor care au loc în instituțiile de cercetare și inovare. - Optimizarea proceselor aferente activității de cercetare, cu accent pe transferul și interconectarea activităților de cercetare la necesitățile statului și ale mediului de afaceri. Rezultatul interacțiunii sistemului de cercetare și inovare va contribui la crearea de noi produse agricole competitive. - Eficientizarea cheltuielilor operaționale ale instituțiilor vizate, ceea ce va permite redirecționarea mijloacelor financiare corespunzătoare atât pentru îmbunătățirea bazei tehnico-materiale, introducerii de noi tehnologii, etc., cât și pentru majorarea salariilor personalului angajat. Majorarea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă din instituțiile de cercetare va crește interesul tinerilor pentru a se realiza în domeniile de cercetare și inovare, iar participarea tinerilor în proiecte de cercetare poate atesta și progrese în participarea instituțiilor de cercetare și inovare în cadrul proiectelor și inițiativelor internaționale. <p>Tabelul pentru identificarea impacturilor este prezentat în anexă.</p>
<p>b²) <i>Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea</i></p>
<p>Opțiuni alternative nu au fost identificate, respectiv nu poate fi estimat impactul acestora.</p>
<p>c) <i>Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta:</i></p>

Cel mai eminent risc care poate duce la eșecul intervenției ține de riscul implementării defectuoase a prezentului proiect. Astfel, în cazul în care reorganizarea instituțiilor de cercetare va fi implementată în mod defectuos sau tergiversată, intervenția poate finaliza cu eșec (spre exemplu, cazuri precum cele, în care cercetătorii angajați în instituția nou-creată vor oferi servicii de cercetare și consultanță mediului de afaceri din nume propriu, și nu din numele instituției ori prin tergiversarea implementării proiectului pot fi ratate alocările financiare către instituția nou-formată).

Un alt risc asociat implementării proiectului în cauză ține de potențiale dificultăți de logistică, care eventual ar putea apărea din cauza distanței dintre subiecții Centrului nou-creat, ceea ce ar putea crea și unele dificultăți de organizare a managementului instituțional și a controlul lanțului cercetare-producere a semințelor.

d) *Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi:*

Pentru opțiunea recomandată:

1) nu vor exista costuri de conformare pentru întreprinderi, deoarece serviciile de cercetare și inovare sînt prestate în bază contractuală, contractele reprezentând acte juridice benevole, negociate de către părți, inclusiv în partea ce ține de costul serviciilor prestate;

2) nu s-a identificat impact disproporționat, care poate distorsiona concurența, deoarece proiectul nu conține norme care ar acorda careva drepturi exclusive instituțiilor de cercetare din domeniul agricol.

Concluzie

e) *Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați*

Pornind de la cele menționate supra, opțiunea selectată pentru intervenția dată va crea condițiile necesare, precum și noi oportunități atât pentru dezvoltarea sectorului de producere a semințelor, cât și pentru implementarea în continuare a soiurilor și hibrizilor cu potențial genetic de producție sporit și rezistenți la condițiile nefavorabile ale mediului, astfel sectorul agricol devenind unul competitiv, profitabil și performant. Acest fapt va spori competitivitatea agriculturii autohtone și la nivel regional prin crearea de concurență cu alte companii străine din domeniul producerii semințelor la culturile de câmp și producerii materialului semincer de categorii biologice superioare. Ca exemplu dacă ne referim la principalele culturi cultivate în Republica Moldova, precum porumbul, grâul și floarea soarelui, care ocupă 70-80% din suprafețele arabile, atunci necesarul anual de semințe certificate constituie 8 - 9 mii tone la porumb, 100 mii tone – pentru grâu și 2 mii tone – pentru floarea soarelui. Valoarea totală a semințelor necesare pentru însămânțarea suprafețelor actuale în Republică se estimează la peste 1250 mln. lei.

Crearea Centrului Național de Cercetare ~~Ameliorare~~ și Producere a Semințelor ar face posibilă producerea de semințe autohtone în cantitățile necesare, care ar influența semnificativ asupra majorării produsului intern brut în sectorul agricol, majorând și volumele semințelor exportate, la moment acesta fiind de cca 3-4 mii tone de semințe hibride de porumb.

Obținerea semințelor hibride cu calități genetice performante rămâne a fi o problemă complexă și prioritară din punct de vedere științific, tehnologic și economic. Obiectivul principal în producerea semințelor certificate este asigurarea calității semințelor hibride, obținute pe sectoarele semincere, iar crearea unui centru consolidat va permite ameliorarea situației create în producerea de semințe și la alte culturi de câmp.

Pe termen lung, pe lângă sporirea performanțelor sectorului semincer și îmbunătățirea procesului de producere a semințelor autohtone, intervenția respectivă va genera efecte și din punct de vedere financiar.

Astfel, în mod prioritar se prezumă că vor fi eficientizate costurile, dar și reduse cheltuielile suportate la moment de ambele instituții.

În context, reieșind din datele prezentate în tabelul 1. (Veniturile și cheltuielile organizațiilor din domeniile cercetării și inovării cu profil agricol pentru anii 2018-2022), putem concluziona că din bugetul de stat au fost alocate în perioada respectivă mijloace financiare doar pentru cheltuieli curente, din acestea aproape 50% fiind utilizate pentru retribuirea muncii și doar 2,46% și 0,03% fiind direcționate pentru procurarea de mijloace fixe și respectiv – pentru investiții capitale, la Institutul de Fitotehnie “Porumbeni” investițiile capitale lipsind în totalitate.

În această ordine de idei, considerăm că opțiunea selectată va contribui la soluționarea problemei legate de finanțarea insuficientă și precară a sistemului de cercetare și inovare în sectorul semincer, dat fiind optimizarea și raționalizarea cheltuielilor ambelor instituții, propuse spre reorganizare, iar mijloacele financiare obținute ca urmare a acestei optimizări, vor putea fi direcționate spre dezvoltarea bazei tehnico-materiale, procurarea unor echipamente moderne sau de generație nouă, utile procesului de cercetare.

Totodată, urmare a analizei opțiunii selectate pentru intervenția dată, considerăm că, costuri adiționale de conformare ca urmare a reorganizării date nu vor fi suportate de către bugetul de stat, decât cele deja existente.

5. Implementarea și monitorizarea

a) *Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare:*

Pentru implementarea opțiunii recomandate a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern, care prevede înființarea Instituției Publice Centrul Național de Cercetare ~~Ameliorare~~ și Producere a Semințelor prin fuziunea (contopirea) Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” și Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”.

b) *Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea:*

Pentru monitorizarea implementării intervenției, se propun următorii indicatori de performanță:

- salariul mediu lunar al cercetătorilor științifici în creștere (% față de anul precedent);
- ponderea tinerilor cercetători angajați (% din numărul total de cercetătorilor științifici);
- creșterea valorii investițiilor efectuate în baza tehnico-materială a instituției, tehnologii, echipamente, etc, (% față de anul precedent);
- numărul de proiecte noi realizate cu implicarea tinerilor realizate;
- ponderea proiectelor de cercetare și inovare rezultate cu transfer tehnologic/de cunoștințe (% din numărul total de proiecte de cercetare și inovare realizate).
- producerea și comercializarea semințelor hibride în creștere (% față de anul precedent)

c) *Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea:*

Impactul va fi resimțit după intrarea în vigoare a intervenției propuse (odată cu publicarea Hotărârii de Guvern respective în Monitorul Oficial al Republicii Moldova), iar o evaluare va putea fi realizată după primii 2-3 ani de implementare.

6. Consultarea

a) *Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă*

Principalele părți interesate în intervenția propusă sînt:

- 1) instituțiile de cercetare cu profil agricol;

2) mediul de afaceri.			
b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților			
La etapa actuală, prezenta inițiativă este împărtășită și susținută de instituțiile de cercetări științifice vizate de reorganizarea inițiată. La următoarele etape, compartimentul se va completa cu poziția și avizele expuse de părțile vizate sau interesate.			
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)			
Compartimentul respectiv se va completa ulterior prezentării avizelor.			
Anexă			
Tabel pentru identificarea impacturilor			
Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
ECONOMIC			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	+2		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	+2		
veniturile și cheltuielile publice	+2		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
SOCIAL			
gradul de ocupare a forței de muncă	+1		

nivelul de salarizare	+3		
condițiile și organizarea muncii	+1		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
Discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
DE MEDIU			

clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatică, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
Flora	0		
Fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			
Anexe			
Proiectul preliminar de act normativ			

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29-06-7680

Chișinău

19 iulie 2023

La nr.21-02/2032 din 10-07-2023
nr.18-33/2038 din 11-07-2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Urmare a examinării analizei de impact asupra proiectului de hotărâre a Guvernului *cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărâri ale Guvernului*, transmisă pentru consultare conform prevederilor pct.11 subpct.2¹ lit.a) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019, comunicăm următoarele.

Analiza de impact relevă necesitatea reorganizării prin fuziune (contopire) a Instituției Publice *Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”* și a Instituției Publice *Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”*, care realizează la moment activități de cercetare și inovare destinate ramurii de producere a semințelor culturilor de câmp. În subsecvent, autorul propune înființarea Instituției Publice Centrul Național de Ameliorare și Producere a Semințelor, entitate în care Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va exercita, în numele statului, funcția de fondator.

În consecință, opțiunea propusă urmărește consolidarea sectorului științific în domeniu, prin consolidarea și utilizarea eficientă a potențialului științific, înnoirea bazei tehnico-materiale, revizuirea direcțiilor de cercetare în domeniul agriculturii, ameliorarea soiurilor și hibrizilor cu productivitate înaltă, precum și producția de material semincer competitiv pe piețele europene.

Compartimentul 4 lit.c), din analiza de impact, identifică două aspecte critice care pot duce la eșecul intervenției propuse, între care: oferirea de către angajați a serviciilor de cercetare și consultanță mediului de afaceri în nume propriu, precum și dificultățile logistice și de management instituțional care pot apărea în virtutea distanței de cca.100 km între cele două entități care fuzionează. În acest sens, considerăm imperativă și recomandăm asigurarea unui proces amplu de consultare adecvată și transparentă a părților implicate, în conformitate cu rigorile de transparență în procesul decizional, ținând cont inclusiv de prevederile pct.11 subpct.3) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de

fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019.

De menționat, necesitatea completării compartimentului 4 lit.e) cu informații exhaustive cu privire la costurile implementării proiectului de reorganizare și sursa de finanțare a fuziunii instituțiilor publice vizate, pentru a asigura respectarea principiului previzibilității și sustenabilității, prevăzut la art.10 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Adițional, la compartimentul 5 lit.b) din analiza de impact, recomandăm autorului consolidarea acestuia, inclusiv prin stabilirea unor indicatori calitativi relevanți pentru *obiectivul urmărit de asigurare a calității semințelor hibride, obținute pe sectoarele semincere, ameliorarea situației în producerea de semințe și alte culturi de câmp*, prin intermediul cărora se va efectua monitorizarea performanței urmare a implementării proiectului.

Sub aspectul respectării rigorilor privind transparența în procesul decizional, se constată că ministerul nu a asigurat publicarea anunțului referitor la inițierea elaborării proiectului de act normativ și a documentului de analiză a impactului pe pagina sa web oficială și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

Secretar general al Guvernului /semnat electronic/ **Artur MIJA**

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

25 iulie 2023 nr. 07/1-17/62

La nr. 18-33/2038 din 11 iulie 2023

*Referitor la reorganizarea unor instituții
din domeniile cercetării și inovării și
modificarea unor hotărâri ale Guvernului*

**Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare**

e-mail: cancelaria@maia.gov.md

Copie: Ministerul Educației și Cercetării

e-mail: cancelaria@mec.gov.md

Ministerul Finanțelor, în baza demersului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a examinat *Analiza impactului asupra proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile cercetării și inovării, și modificarea unor hotărâri ale Guvernului* și comunică următoarele.

Conform prevederilor art.60 lit.f) din Codul cu privire la știință și inovare nr.259-XV/2004 și ale pct.8(5) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.146/2021, *atribuția/dreptul de a propune Guvernului înființarea, reorganizarea sau lichidarea organizațiilor de drept public în domeniile cercetării și inovării* îi revine organului central de specialitate al statului care asigură elaborarea politicii în domeniile cercetării și inovării.

Prin urmare, dat fiind faptul că Ministerul Educației și Cercetării are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile de activitate și de a elabora politici publice eficiente în domeniile cercetării și inovării, viziunea de ansamblu asupra propunerii de *reorganizare a unor instituții din domeniile cercetării și inovării din sfera de competență a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare* urmează a fi expusă de către Ministerul Educației și Cercetării.

Totodată, cu toate că, *Analiza impactului de reglementare (în continuare – AIR)* scoate în evidență necesitatea reorganizării prin fuziune (contopire) a I.P. Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” și I.P. Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” și, drept urmare, înființarea I.P. Centrul Național de Ameliorare și Producere a Semințelor, totuși nu este descris impactul financiar necesar pentru a pune în aplicare prevederile proiectului înaintat. Argumentele principale constau în eficientizarea cheltuielilor operaționale ale instituțiilor vizate, care va permite redirecționarea mijloacelor atât pentru *îmbunătățirea bazei tehnico-materiale, introducerii de noi tehnologii, cât și majorarea salariilor personalului angajat în noua instituție creată.*

În același timp, menționăm că, AIR nu stabilește clar care va fi statutul institutului reorganizat, prin urmare este dificil de a aduce argumente/comentarii în partea ce ține de remunerarea personalului științific. În prezent, personalul angajat în cele 2 instituții publice din

domeniile cercetării și inovării se remunerează în conformitate cu prevederile *Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018*.

De asemenea, constatăm că proiectul hotărârii Guvernului nu menționează despre principiul de finanțare a instituției publice ce se propune a fi creată, iar în acest sens recomandăm utilizarea noțiunilor stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, pentru a asigura corespunderea cu cadrul legal în vigoare și evitarea interpretărilor ambigue cu privire la principiile de organizare/funcționare și finanțare a activității instituției publice.

În același timp, cu toate că pct.4, lit.b¹) din AIR stipulează că implementarea proiectului va contribui la raționalizarea cheltuielilor, este necesară poziția Ministerului Educației și Cercetării pe marginea finanțării instituționale a instituției nou create, ținând cont de prevederile Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia, aprobate prin Hotărârea Guvernului cu nr.381/2019 și ale Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, aprobată prin Hotărârea nr.53/2020.

În contextul celor relatate, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina proiectul de hotărâre, care urmează a fi prezentat respectând procedurile stabilite în actele normative.

Secretar general al ministerului

Dina ROȘCA

Executor: Olga Oprea
tel.: 022 26 27 19
e-mail: olga.oprea@mf.gov.md

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 04/2-09/ 3282 din 20.07.2023
La nr. 21-02/2018 din 10.07.2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

În urma examinării Analizei impactului asupra proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, Ministerul Educației și Cercetării comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor.

Ministru

Dan PERCIUN

MD-2004 mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Tel. 20 45 81; Fax 22 07 48

Nr. 18-40/2335 din 01.08.2023

La nr _____ din _____

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a
proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiect de Hotărâre a Guvernului cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile cercetării și inovării, și modificarea unor hotărâri ale Guvernului
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul este elaborat din inițiativa autorului
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției Ministerul Educației și Cercetării Centrul Național Anticorupție
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Rodica Reșitca, șef, Serviciul politici de consultanță în agricultură Tel: 0 (22) 204550
7.	Anexe	1. Proiectul Hotărârii Guvernului 2. Nota Informativă 3. Analiza Impactului de Reglementare 4. Avizul Cancelariei de stat, Ministerului Finanțelor și Ministerul Educației și Cercetării pe marginea Analizei Impactului de reglementare
8.	Data și ora depunerii cererii	(semnat electronic)
9.	Semnătura	(semnat electronic)

Secretar de stat

Vasile ȘARBAN